

مبانی کار و جهاد اقتصادی «در قرآن و حدیث»

محمد حسین خواجه بمی

استادیار گروه معارف اسلامی دانشگاه علوم پزشکی کرمان

چکیده

توسعه و پیشرفت هدف هر جامعه‌ای است ولی همیشه انسانهایی از داخل و یا خارج جامعه موانع و مشکلاتی را در مقابل پیشرفت آن ایجاد می‌کنند که بخشی از آن همان مشکلات اقتصادی است و مبارزه در برابر مشکلات اقتصادی «جهاد اقتصادی» است. برای پیروزی بر مشکلات اصولی وجود دارد. در قرآن و حدیث برای رفع مشکلات اقتصادی توجه زیادی شده است و اصولی ارائه شده است. حال این اصول و راهکارها چیست؟ بر اساس چه اصولی باید کار کرد تا اقتصادی مقاوم و غیر وابسته داشت؟ این نوشتار به تبیین این رازها و رمزها با روش بررسی آیات قرآن و احادیث معصومین می‌پردازد. در جامعه اسلامی اگر کارها مرتبط با خدا، از روی اخلاص، برای آخرت و با یاد خدا بود یک بقای طولانی و اثری مضاعف دارد و طبعاً رشد شدید اقتصادی را بدنبال دارد. در کنار اینها اصول دیگری نیز باید رعایت گردد. کارها باید به بهترین وجه انجام شود و اهمال کاری نشود، در انجام کار صبر و تحمل را پیشه ساخت، همکاری و تعاون را با اموری مثل قرض و انفاق همراه کرد، همت خود را به انجام کارهای مربوط به خود مصروف و از پرداختن به کارهای غیر مرتبط خودداری کرد، تدبیر و عاقبت اندیشی و برنامه‌ریزی را برای زمان طولانی مدّ نظر داشت، میانه‌روی در امور، استمرار در کار، شجاعت در اقدام، نظم در کار، خودداری از نسنجیده کاری، پرداختن به کارهای اهمّ و اعراض از کارهای لغو، استفاده از اسباب مناسب، جستجوی راه کارهای مناسب، مخفی کاری و امانت‌داری، وقت‌شناسی و.... همگی اصول فراوانی است که قرآن و حدیث برای کار و بدست آوردن ثمره مضاعف و رشد سریع اقتصادی پیشنهاد می‌کند. نگارنده بر آن است تا با روش بررسی آیات و احادیث این اصول را به عنوان اصول کلی و اولیه و بعنوان بعضی از عوامل مؤثر در اقتصاد مقاومتی معرفی نماید.

کلید واژه: اصول، کار، مضاعف، جهاد، اقتصاد.